

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
27.02.2023

КАРАР
№ 165

«2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль максатчан программасын раслау турында.

Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе турында» 2013 елның 26 июлендәге ПУ-695 номерлы Указын гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. «2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль максатчан программасын расларга.
2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты ~~житөкчесенең~~ социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йекләргә.

Житөкче

З.Р. Сәйфетдинова

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының 27.02.2023 № 165 карары белән расланган

**Муниципаль программа
«Нурлат муниципаль районында 2023-2025 елларга дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру»**

Программаның паспорты

Программа исеме	«2023-2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасы
Муниципаль заказчы-координатор программа	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның теп эшләүчеләре	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты	Күпмилләтле Россия жәмгыятең кыйммәтләре, гражданлык тәңгәлгә һәм мәдәни үзәң, кеше хокукларын һәм ирекләрен саклау принциплары нигезендә толерант мохитне ныгыту.
Программаның бурычлары	<p>1. Нурлат муниципаль районында халыкларның мәдәниятләренең, аларның традицияләренең һәм этник кыйммәтләренең бай күптерлелеген хөрмәт итүгә, кабул итүгә һәм аңлауга уңай кыйммәтләр һәм җайланмалар формалаштыру:</p> <p>Нурлат муниципаль районының барлык халкын берләштерә торган башлангычлар буларак гражданлык тәңгәлгә нигезләрен раслау;</p> <p>толерантлык һәм милләтара татулык культурасын тәрбияләү;</p> <p>толерантлык аңы һәм тәртибе нигезе буларак гражданның хокукый культурасының кирәкле дәрәжәсенә ирешү.</p> <p>2. Нурлат муниципаль районында конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау.</p> <p>3. Милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылыкны һәм хокук тәртибен тәмин итү механизмнарын камилләштерү. Нурлат муниципаль районының социаль-мәдәни киңлегенә мигрантларның җайлашуына һәм интеграцияләнүенә ярдәм итү.</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2023-2025 еллар.
Еллык һәм чыганақларга бүленгән финанслау күләме	Программаны финанслау күләме 1460,0 мең сум тәшкит итә, бюджет акчалары исәбенән: 2023 ел - 350 мең сум; 2024 ел- 370 мең сум;

	2025 ел - 390 мең сум; Искәрмә: финанслау күләмнәре фараз характерында һәм бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен тезәтмәләр кертелергә тиеш.
Программаның максатын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре	1. Беләм бирү учреждениеләре укучылары арасында интернационализм, татулык, милли һәм дини түземлек культурасын тарату. 2. Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту һәм үстерү. 3. Яшьләргә мигрантлар арасынан уңышлы социомәдени адаптацияләү ечен шартлар тәэмин итү.

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлтелгән проблемалар.

Милләтара мөнәсәбәтләрнең тотрыклылыгы диаспораларның, этник теркемнәрнең жирле үзидарә органнары белән этник диалогын активлаштыруны, уңай этникара хезмәттәшлекне формалаштыруга юнәлдерелгән мәгълүмати сәясәтне кечәйтүне таләп итә.

Милли мәдәниятләргә, рухи бердәмлек һәм этникара татулык идеяләрен үстерү белән шегильләнүче ижтимагый берләшмәләр, коммерциягә карамаган башка оешмалар инициативалары социаль үсеш процессында мөһим роль уйнай һәм граждандар җәмгыяте нигезен тәшкит итә. Аларның тулы канлы эшчәнлегенә икътисадны, социаль өлкәгә үстерү һәм граждандар дөньясын ныгыту ечен уңай шартлар тудыручы фактор булып тора.

Нурлат муниципаль районында мәгарифнең поликультура моделен үстерү һәм граждандарлык тәңгәллеген формалаштыру; яшь буынны Татарстан Республикасында яшәүгә халыклар вәкилләренә мәдәнияткә, телгә, гореф-гадәтләргә хөрмәт тәрбияләү; мәгариф процессында гуманитар юнәлешнең ролен күтәрү; районда милли телләрдә мәгариф һәм тәрбия системасы үсешкә өчен шартлар тудыру буенча максатчан эш алып барыла.

Заманча җәмгыять үсешкә шартларында яшьләр арасында экстремизмны кисәтү аеруча зур игътибар таләп итә. Бу, беренчеләп чиратта, яшьләрнең аеруча социаль теркем булуы белән аңлатыла, ул еш кына икътисадый һәм социаль караштан аеруча зәгыйфьрәк булып чыга.

Яшьләрдә автоном округта яшәүгә барлык этник теркемнәр вәкилләренә карата уңай күрсәтмәләр формалаштыру, этникара һәм конфессияара толерантлык дәрәжәсен күтәрү, этник жирлектә экстремистик яшьләр берләшмәләрен яисә конфессиональ дошманлыкны булдырмау зарур. Экстремистик эшчәнлекнең турыдан-туры яки турыдан-туры деструктив нәтижеләргә ижтимагый тормышның барлык төп өлкәләргә кагыла - сәясәти, икътисадый, социаль, рухи. Димәк, экстремизмга каршы тору оештыру һәм эчтөлөгән һәм бу эшнең барлык аспектында, шул исәптән аларны профилактикалау өлкәсендә, потенциал янаулар йертүчеләр белән керәшүдә, шулай ук аларның эшчәнлегенә нәтижеләрен минимальләштерү өлкәсендә күп кенә яңа таләпләр куела.

Шул ук вакытта мигрантларга хокукий белем бирү, аларны социаль-мәдени адаптацияләү һәм жәмгыятьтә интеграцияләү эше житәрлек оештырылмаган, кабул итүче жәмгыять белән мигрантлар арасында мәданиятара аралашу һәм ышаныч дәрәжәсе түбән булган.

Этномәдени үсеш, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрендә Идарә системасы, мәгариф, мәданият учреждениеләре, яшьләр сәясәте һәм массакуләм мөгълүмат чаралары кадрларының квалификациясен һәм компетентлыгын күтәрү мөһим бурыч булып тора.

Этник һәм дини үзәк һәрвакытта да гармонияле формалаша алмый. Кайбер очракларда дини өләш халыкларның тарихи формалашкан этномәдени үзенчәлеген чагылдыра, чөнки республикада гадәти булмаган дини агымнарның үтөп керүе күзәтелә, кайчагында экстремистик характер ала.

Хәзерге вакытта район алдында милли мөнәсәбәтләрнең торышын һәм үсеш перспективаларын исәпкә алып, Татарстан Республикасы алдында да яңа бурычлар тора, аларны хәл итү заманча концептуаль алымнар таләп итә.

Нурлат муниципаль районы территориясендә 41 мечет, 5 чиркәү һәм 3 гыйбадәт йорты бар. Дини берләшмәләр вәкилләре белән даими рәвештә экстремистик эшчәнлеккә юл куймау турында әңгәмәләр һәм түгәрәк өстәлләр уздырыла. Чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар теркәлү алдыннан һәм Нурлат муниципаль районы территориясендә яшәгән вакытта участок уполномоченныйлары тарафыннан яшәү, эзләү һәм хөкем ителү фактына тикшерелә, мөжбүри дактилоскопик теркәлү уза, югарыда күрсәтелгән өчен түләү кагыйдәләре аңлатыла. Башка бүлекләрдән бирелгән Россия паспортлары бирү законлылыгына тикшерелә.

Район составына 1 шәһәр жирлеге, аларның составында 26 авыл жирлеге керә. 2021 елгы халык санын алу буенча халык саны 52 300 кеше тәшкил итә. Милли состав: татарлар - 51,8%, чуашлар - 25,2%, руслар - 21,6%, башка милләтләр вәкилләре - 1,4%. Район территориясендә урнашкан мигрантларның төп өлешен БДБ катнашучы дөүләтләре гражданны тәшкил итә.

Өлеге Программа Нурлат муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең уңай характерын саклауга юнәлдерелгән һәм күп гасырлык гореф-гадәтләр нигезендә гражданны этномәдени ихтыяжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән. Программа этникара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге яңа проблемаларны жиңеп чыгарга, Татарстан Республикасының күпмилләтле халкының этномәдени үсешен саклап калырга һәм яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк

II. Төп максатлар, бурычлар һәм бурычларны үтәү максатларына ирешү һәм хәл итү күрсәткечләре (индикаторлар), Программаның төп көтелгән ахыргы нәтижәләрен, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Программаның максаты һәм бурычлары Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрәдәге 1666 номерлы Указы һәм Татарстан Республикасында дөүләт милли сәясәте концепциясе (2013 елның 26 июлендәге редакциядә), «2014-2016 елларга Татарстан Республикасында дөүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» дөүләт программасы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дөүләт милли сәясәте Стратегиясе белән билгеләнгән өстенлекле юнәлешләргә бәйле. 09.10.2013 г. №747, «Татар халкының милли төңгәлләген саклау (2014-2016 еллар)» дөүләт программалары, Татарстан Республикасы МКның 21.10.2013 ел, № 785 карары белән расланган «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы дөүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, ейрәнү һәм үстерү» дөүләт программалары, Татарстан Республикасы МКның 25.10.2013 ел, № 794 карары белән расланган Татарстан Республикасында дөүләт милли сәясәте нигезендә эшләнде.

Программаның максаты - күпмилләтле Россия жәмгыяте кыйммәтләре, гомумроссия гражданлык тәңгәллегә һәм мәдәни үзәк, кеше хокукларын һәм ирекләрен саклау принциплары нигезендә толерант мохитне ныгыту.

Куелган максатка ирешү түбәндәге бурычларны гамәлгә ашыруны күздә тотат:

1. Нурлат муниципаль районында халыкларның мәдәниятләренә, аларның традицияләренә һәм этник кыйммәтләренә бай күптерлелеген хөрмәт итүгә, кабул итүгә һәм аңлауга уңай кыйммәтләр һәм жайланмалар формалаштыру:

- Нурлат муниципаль районының барлык халкын берләштерә башы буларак гражданлык тәңгәллегә нигезләрен раслау;

- толерантлык һәм милләтара татулык культурасын тәрбияләү;

- толерантлык аңы һәм тәртибе нигезе буларак гражданның хокукый культурасының тиешле дәрәжәсенә ирешү;

-кеше хокукларын һәм ирекләрен хөрмәт итү, этникара тынычлыкка һәм татулыкка омтылу, диалогка әзерлек принципларына нигезләнген этномәдәни мөнәсәбәтләренә дөнәйгә карашын һәм рухи-әхлакый атмосферасын формалаштыру.

2. Нурлат муниципаль районында конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау.

3. Милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылыкны һәм хокук тәртибен тәэмин итү механизмнарын камилләштерү. Нурлат муниципаль районының социаль-мәдәни киңлегенә мигрантларның жайлашуына һәм интеграцияләнүенә ярдәм итү.

Куелган бурычларга ирешү Нурлат муниципаль районы халкының реаль этномәдәни һәм конфессиональ ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен шартлар тудырганда кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен тану нигезендә Россия гомумгражданның жәмгыятен ныгыту шартларында мөмкин.

Күрсәтелгән максатларга һәм бурычларга ирешү Программага керүче чаралар кысаларында гамәлгә ашырылачак.

Программаны гамәлгә ашыру срогы: 2023 - 2025 еллар. Гамәлгә ашыру этаплары аерылмый.

III. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны финанслау күләме Нурлат муниципаль районы бюджеты хисабына 1 460,0 мең сум тәшкит итә, шул исәптән: дини һәм этникара чаралар үткөрү: Сабантуй, Уяв, Пасха, Корбан гаите, Хач белән йөреш, Ураза гаите, мөселман һәм православие яшьләре арасында республика һәм район конкурслары, якшәмбе мәктәпләре, жәйге мөселман лагерьлары; транспорт чыгымнары, тарату материалы; 2023 елда - 350 мең сум (дини һәм этникара чаралар үткөрү: Сабантуй, Уяв, Пасха, Корбан бәйрәме, Хач йөреше, Ураза, республика мөселман һәм православие мәктәпләре арасында үткөрелә торган республика һәм район конкурслары, якшәмбе намаз уку йортлары, мөселман мәктәпләре арасында үткөрелә торган ислам һәм дин өһелләре арасында үткөрелә торган чаралар; Ураза аена уздырыла торган күпсанлы мөселман конкурслары; Урбан аена дини һәм дини чараларга чыгымнар; Урбан аена уздырыла торган күпсанлы мөселман конкурслары һәм дини чаралар (Ураза, Ураза, Урбан) һәм дини чаралар һәм дини чаралар һәм дини чараларга үткөрелә.

Финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм муниципаль район бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләргә кертергә тиеш.

Программада программа чараларын гамәлгә ашыру өчен бюджеттан тыш чаралар (эшмәкәрләр, иганәчеләр акчалары) жөлеп итү мөмкинлегенә каралган.

IV. Гамәлгә ашыру механизмы.

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы - Программаның координаторы - Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты теп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәмин итә, чаралар үтәлешенәң барышын һәм чараларны нәтижәле куллануны тикшереп тора.

V. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеге тасвирламасы

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

1. Экстремизмга, этник һәм дини түземсезлеккә каршы торуның хокукый, оештыру һәм идеологик механизмнарының нәтижәле системасын булдырырга.
2. Нурлат муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне камилләштерү өлкәсендә методик база эшләү, районда толерант мохит формалаштыруга ярдәм итүче идарә һәм оештыру эш ысулларын кертү.
3. Нурлат муниципаль районында, барыннан да элек, Яшьләр даирәсендә тискәре этник Жайланмаларның һәм тискәре карашларның таралу дәрәжәсен киметү.
4. Мәдәни аерымлыкларны аңлауга һәм кабул итүгә, гражданның хокукларын һәм ирекләрен тайпылышсыз үтәүгә нигезләнгән толерант аң формалаштыруга ярдәм итәргә.
6. Куркынычсызлыкны тәмин итүгә район чыгымнарының нәтижәлелеген арттырырга.
7. Россия һәм чит ил туристлары өчен Нурлат муниципаль районының жәлеп итүчәнлеген арттыру, туристлар агымы үсешен тәмин итү.

«Нурлат муниципаль
районында 2023-2025 елларга
дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру» муниципаль
программасына кушымта

**Муниципаль программа чаралары буенча максатлар, бурычлар һәм финанслар
«2023 - 2025 елларга Нурлат муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен
гамәлгә ашыру»**

Чаралар исеме	Башкаручылар	Гамәлгә ашыру срогы	Финанслау, сум.		
			2023ел	2024 ел	2025 ел
1	2	3	4	5	6
Максат: күпмилләтле Россия җәмгыяте кыйммәтләре, граждан тәңгәллеге һәм мәдәни үзәк, кеше хокукларын һәм ирекләрен саклау принциплары нигезендә толерант мохитне ныгыту.					
<i>1нче бурыч. Нурлат муниципаль районында халыкларның мәдәниятләренең, гореф-гадәтләренең һәм этник кыйммәтләренең бай күптөрлелеген хөрмәт итүгә, кабул итүгә һәм аңлауга уңай кыйммәтләр һәм җайланмалар формалаштыру: Нурлат муниципаль районының барлык халкын берләштерә торган гражданлык тәңгәллеге нигезләрен раслау; толерантлык һәм милләтара татулык культурасын тәрбияләү; толерантлык һәм тәртип нигезе буларак гражданнарның хокукий культурасының кирәкле дәрәжәсенә ирешү.</i>					
1.1. Районның мәгариф учреждениеләрендә этникара интеграцияне үстерүгә, дөнья мәдәниятен тәрбияләүгә, экстремизм күренешләрен профилактикалауга юнәлтелгән конкурслар һәм чаралар үткөрү: түгәрәк өстәл, - милләтара татулык тәрбияләүгә юнәлдерелгән хокукий белем декадасы; - Халыклар бердәмлеге кененә багышланган иҗат эшләре конкурсы; - Халыкара толерантлык көнен уздыру кысаларында өлкән сыйныф укучылары ечен дискуссия; - мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр һәм белем бирү учреждениеләренең беренче баскычында укучылар өчен конкурс-уен программалары циклы; - балалар плакатлары, рәсемнәр, “Безнең район халыклары”	Мәгариф бүлеге; мәгариф учреждениеләре	2023-2025	54	57	61

компьютер презентацияләре конкурсы					
Мәүлет мөселман аена багышланган чараны оештырырга һәм уздырырга	Нурлат районының Мәдәният бүлеге	2023-2025	15	15	10
Нурлат муниципаль районы башлыгы каршындагы түгәрәк өстәлләр	Нурлат муниципаль районының дини һәм иҗтимагый оешмалар белән хезмәттәшлек советы	2023-2025	-	-	-
«Созвездие - Йолдызлык» эстрада сәнгате республика телевизион яшьләр фестиваленең зона этабында катнашу	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, мәдәният бүлеге, мәгариф бүлеге.	2023-2025	20	20	20
«Май чабу» рус халык бәйрәмен оештырырга һәм уздырырга	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	10	10	10
«Нәүрүз» төрки халыкларының язгы бәйрәмен оештырырга һәм уздырырга	Башкарма комитет Мәдәният бүлеге	2023-2025	10	10	10
Нурлат муниципаль районында чуваш мәдәнияте семинарын оештыру һәм уздыру	Мәдәният бүлеге	2023-2025	5	5	5
«Каравон» XXI рус фольклоры фестивалендә катнашу	Мәдәният бүлеге	2023-2025	15	15	15
Бөтенроссия авыл Сабантуен оештыру һәм үткөрү	Нурлат муниципаль районы Советы, башкарма комитеты	2023-2025	50	50	50
«Сабантуй» татар халык бәйрәмен оештырырга һәм уздырырга	Нурлат муниципаль районы Советы, башкарма комитеты	2023-2025	10	15	19
«Учук» Кама аръягы чувашының VII фестивалендә катнашу	Нурлат муниципаль	2023-	5	5	10

	районы башкарма комитеты	2025			
Чуваш мәдәниятенә республика бәйрәме «Уяв»	Татарстан Республикасы ЧНК Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	15	13	15
Татарстан Республикасы көненә һәм Шөһәр көненә багышланган чаралар: - тантаналы чара; “Уйна, гармун!”; - декоратив күргәзмә - гамәли сәнгать.	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	10	13	14
«Чуаш сандугачы» чуаш жырын башкаручыларның X Республика конкурсында катнашу	Мәдәният бүлеге	2023-2025	10	12	13
«Безнең йорт - Татарстан» халыклар дуслыгы фестивалендә катнашу	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	10	12	13
Халыклар бердәмлеге көненә чаралар: - бәйрәм концерты; - музей буенча экскурсия.	Мәдәният бүлеге	2023-2025	12	15	20
«Тарихи ядкәрләр» тарихына экскурсия Зөя, Болгар Казан.	Үзәк Төбәкара китапханә	2023-2025	5	7	10
Нурлат муниципаль районының торак пунктлары буенча күчмә концертлар, декоратив-гамәли сәнгать күргәзмәләрен оештыру.	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	8	8	8
Христос Раштуасын бәйрәм итү чаралары	Рус православие чиркәве	2023-2025	12	12	14
«Раштуа очрашулары» шөһәр бәйрәме	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	12	12	14
Православие Пасхасын бәйрәм итү чаралары	Рус православие	2023-	-	-	-

	чиркәве	2025			
«Ураза бәйрәме» мәселман бәйрәмен бәйрәм итү чаралары	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты Район мәчетләре һәм мәдрәсәләре.	2023-2025	-	-	-
«Дини культуралар һәм дөньяви этика нигезләре» гомуми белем бирү учреждениеләрен укыту процессына керту	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты	2023-2025	-	-	-
«Корбан гаете» мәселман бәйрәмен бәйрәм итү чаралары	Меселманнарның Диния нәзарәте	2023-2025	15	17	19
2. Милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә законлылыкны һәм хокук тәртибен тәэмин итү механизмнарын камилләштерү. Нурлат муниципаль районының социаль-мәдәни киңлегенә мигрантларның җайлашуына һәм интеграцияләнгәнә ярдәм итү.					
3.1. Коллегия органнары эшен оештыру: - Нурлат муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләргә гармонизацияләү мәсьәләләре буенча даими эшләүче ведомствоара эш төркемен; - Нурлат муниципаль районы башлыгы каршындагы Иҗтимагый совет; - Нурлат муниципаль районында яшьләргә патриотик тәрбияләү буенча ведомствоара Координацион совет; - Нурлат муниципаль районының «Татарстан Республикасының рус милли-мәдәни берләшмәсе» төбәк иҗтимагый оешмасы бүлекчәләре.	НМРда этникара мөнәсәбәтләргә гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме	2023-2025	-	-	-
3.2. Экстремистик эшчәнлекне профилактикалау өлкәсендә эш алымнарын, рәвешләрен өйрәтү, толерант мохит формалаштыру буенча мәдәният һәм спорт учреждениеләргә белгечләргә ечен семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр, тренинглар оештыру һәм үздыру.	НМРда этникара мөнәсәбәтләргә гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме	2023-2025	-	-	-
3.3. Милли, дини, иҗтимагый берләшмәләр җитәкчәләренәң экстремизмны кисәтү мәсьәләсе буенча очрашулары циклын оештыру һәм үткөрү.	НМРда этникара мөнәсәбәтләргә гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме	2023-2025	-	-	-

3.4. Районның мәгариф учреждениеләре укучыларының милли һәм башка экстремистик күренешләр өчен жинаять һәм административ жаваплылык мәсьәләләре буенча хокук саклау органнары вәкилләре белән очрашулары циклын оештыру һәм үткөрү	Мәгариф бүлеге; ГРОВД	2023- 2025	-	-	-
3.5. Этникара хезмәттәшлекнең уңай атмосферасын булдыруга юнәлдерелгән милли-мәдәни оешмалар арасында спорт ярышларын оештыру һәм уздыру.	ОДМС	2023- 2025	30	30	20
3.6. Районда милләтара мөнәсәбәтләрне ныгытуга, тотрыклы партнерлык мөнәсәбәтләрен формалаштыруга, гражданлык жәмгыятен формалаштыруга һәм үстерүгә, район халкының хокукый культурасын күтәрүгә юнәлдерелгән иҗтимагый берләшмәләр һәм милли-мәдәни оешмалар «житәкчеләре катнашында» түгәрәк өстәлләр", семинарлар, эш киңәшмәләре, гражданлык жылышлары уздыру.	НМРда этникара мөнәсәбәтләрне гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме; Мәгариф бүлеге	2023- 2025	-	-	-
3.7. Хакимият һәм жәмгыять диалогы, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнү, социаль киеренкелекне киметү максатларында район житәкчелеге вәкилләренең дини һәм иҗтимагый оешмалар белән очрашуларын үткөрү.	НМРда этникара мөнәсәбәтләрне гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме	2023- 2025	-	-	-
3.8. Районның массакуләм мәгълүмат чараларына этномәдәни характердагы вакыйгаларны яктыртуда ярдәм итү.	НМРда этникара мөнәсәбәтләрне гармонизацияләү мәсьәләләре буенча эш төркеме	2023- 2025	17	17	20
			350,0	370,0	390,0